

KRONIKK &DEBATT

KRONIKK:

Maks 5000 tegn inkludert mellomrom.
Legg ved portrettfoto.

DEBATT:

Innlegg: 3000 tegn inkludert mellomrom.
Replik/kortinnlegg: 1000 – 2000 tegn.

E-post: debatt@klassekampen.no
Redaksjonen forbeholder seg retten til å
forkorte innlegg.

Tollef Mjaugedal
tollefm@klassekampen.no
Kronikk- og debattredaktør

Carline Tromp
carlinet@klassekampen.no
Redaksjonssekretær

Anja Sletteland
anjas@klassekampen.no
Redaksjonssekretær

Klassekampen honorerer normalt ikke innsendt stoff. Innsenderens e-postadresse blir trykt med mindre innsenderen reserverer seg mot dette.

Håper jeg tar feil, LO

LOKAL LO
Knut Kjeldstadli

I Klassekampen 2. juni 2017 svarer LOs sekretær Terje O. Olsson på min kommentar 30. mai, der jeg tok opp LO-kongressens vedtak om ny lokal organisering, blant annet innføring av nye regionalråd.

Olsson sier at forandringene ikke er gjort for å temme noen brysomme stemmer. Det er mulig. Men tegn finnes til at folk i LO ønsker en slik kontroll over lokalorganisasjonene. Jørn Eggum, leder for Fellesforbundet, har villet ha slutt på det han kaller «omkamp» om saker, altså at en sak kan reises på nytt fra en lokal organisasjon. Olsson sa sjøl på en konferanse i Handel og kontor tidlig i mai som argument for reorganiseringen, at «i LO er det medlemmene som skal bestemme – ikke Rødt». Slik formulert, er det jo umulig å være uenig. Men det kan vel også forstås slik at LOs sekretariat synes det finnes brysomme stemmer.

Nå har jeg jo ingen tilgang til hva Olsson og de øvrige komitémedlemmene har tenkt i sitt stille sinn. Så jeg får ta Olssons forsikring om at hensikten ikke er slik, til etterretning. Men *virkingen* kan bli at de lokale organisasjonene mister sjølråderett og dermed også evnen til å ta politiske initiativer. Det gjelder ikke minst å mobilisere mot framstøt som ville svekke fagbevegelsen og lønnstakerne. Som eksempel: Da Bondevik-regjering II i 2003 ville åpne mer for midlertidig ansettelse, gikk de lokale LO-ene for politisk streik. Da EUs vikardirektiv kom i 2012, gikk først lokal-LO-ene, så noen forbund, ut i en svær demonstrasjon. Det er denne evnen som kan svekkes framover med regionalrådene.

Jeg håper inderlig jeg vil ta feil.

Knut Kjeldstadli,
historiker
knut.kjeldstadli@iakh.uio.no

Hvis vi vil bekjempe terror effektivt, må vi først forstå hvor Hvilken felle sk

KRONIKK

Nick Sitter

Den enes terrorist er den andres frihetskjemper, sies det. Tilsvarende er det stor uenighet blant forskere og politikere om hvorfor noen blir terrorister, og hvordan problemet kan bekjempes. Mesteparten av terrorforsikringen de siste tjue årene har fokusert på terroristgruppenes og deres målsetninger. Terrorister skriver mye, så dette vet vi en del om. Fellesnevneren for nesten alle grupper er at de betrakter seg selv som en slags geriljakrigere; en underlegen part som forsøker bruke statens styrke mot seg selv.

Akkurat hva som motiverer terrorister, er det derimot delte meninger om. Franske forskere er for tiden opptatt av hvorvidt islamistiske angrep i landet skyldes «radikaliseringen av islam» (utbredelsen av en stadig mer ekstrem versjon av islam) eller «islamiseringen av radikalisme».

Hvis man bare ser på overordnede mål, kan det synes som terrorister oppnår svært lite. Noen få hevdes å ha bidratt til nasjonal uavhengighet eller demokratisering. Men det var opprørene, ikke terrorismen, som fikk briter og franskmenn til å godta uavhengighet for Israel i 1948 og Algerie i 1962. Terrorismen bidro lite til ANCs kamp mot apartheid-regimet i Sør-Afrika. Britene hadde lovet selvstyre for Irland i 1914, fire år før IRA tok til terrorisme. Dessuten har det vist seg at jo mer terrorister angriper rent sivile mål, jo mer blir de tolket som uaktuelle forhandlingspartnere. Både IRA i

1918–21 og 1950-tallets EOKA på Kypros holdt seg derfor stort sett til å angripe politi og militære. De oppnådde delvis sine mål.

Terrorgrupper med mer revolusjonære mål oppnår mindre. Riktignok bidro Tupamaros til å provosere militærkupp i Uruguay in 1973, og Gavrilo Princip's attentat i Sarajevo i 1914 utløste en verdenskrig – men dette var ikke akkurat de tilsiktede konsekvensene.

Men terrorister har også taktiske mål. Ett er å provosere en overreaksjon fra staten, noe mange har klart. Historien er full av tiltak som bare skaper større oppslutning om terrorgrupper, som for eksempel internering av mistenkte uten rettssak. Mange grupper prøver også å gjøre det IS kaller «å eliminere gråsonen», som innebærer å polarisere samfunnet for å rekruttere medlemmer eller mobilisere støtte. For grupper som al-Qa'ida og IS er det å overleve i seg selv et mål.

På spørsmålet om hvordan terrorisme kan bekjempes er det stor uenighet, og flere tilnærminger har vært prøvd.

De britiske, franske og italienske regjeringene på 1880- og 1890-taller valgte å tolke anarkistisk terrorisme først og fremst som kriminalitet, og ga jobben til politiet. De vedtok nye lover, for eksempel forbud mot besittelse av sprengstoff, og opprettet nye politistyrker. Europeisk internasjonalt politisamarbeid ble lansert etter mordet på Elisabeth av Østerrike-Ungarn, i 1898.

Denne «politimodellen» for terrorbekjempelse er fortsatt normen i Europa i dag, med et par nye elementer. Etter München-massakren i 1972 opprettet Frankrike og Tyskland nye spesialgrupper i politiet. Italia innførte strafferabatt for «pentiti», en modell de senere utvidet til kampen mot

mafiaen. Og i EU har vi fått TREVI og Schengen-samarbeidet.

Alternativet er å tolke terrorisme som en eksistensiell trussel og gi oppgaven til militæret eller militarisert politi. Israel har forsøkt begge deler, med blandet resultat. Britene hadde dårlige erfaringer med militærmodellen i Nord-Irland på 1970-tallet, og gikk etter hvert tilbake til politimodellen. Spanias «skitne krig» mot ETA på 1980-tallet slo tilbake på staten, og det var først da de

innførte politisamarbeid med Frankrike at de klarte å beseire ETA. I Frankrike er det for tidlig å si om innføringen av unntakstilstand har hjulpet. Men historien tilsier at vestlige demokratier best bekjemper terrorisme med politimetoden.

I noen få tilfeller har terrorisme blitt tolket som en del av et større politisk problem. I Nord-Irland ble politimodellen kombinert med politiske forhandlinger på 1980- og 1990-tallet. Men fredsprosessen var avhengig av at IRA åpnet for å skiftet